

Svenska Teknologföreningens Allmänna möte den 31 mars 1896.

Mötet, som ägde rum i Föreningens lokal, öppnades af styrelsens ordförande, öfveringenjör *Ad. Ahlsell*, som, med hänvisning till i allmänna tidningar införda annonser, hemställde till Föreningen, huruvida mötet vore i stadgeenlig ordning utlyst, hvilket besvarades med enhälligt ja. Att såsom ordförande leda mötets förhandlingar utsågs öfverstelöjtnant *A. Cederberg*.

Därefter upplästes styrelsens berättelse för år 1895, sålunda lydande:

Till Svenska Teknologföreningen.

Styrelsen för Sv. Teknologföreningen får härmed afgifva berättelse öfver förvaltningen af Föreningens angelägenheter under år 1895.

Under nämnde år hafva i Föreningen inträdt 98 nya ledamöter, af hvilka 86 i Första och 12 i Andra Sektionen. Under samma tid har Föreningen, så vidt känt är, genom döden förlorat följande ledamöter, nämligen:

Rektor *A. W. Molin*,
Ingenjör *Per Johan Forsgren*,
» *Olof Nordenfelt*,
Boktryckaren *Isidor Kjellberg*,
Ingenjör *Carl Axel Holm*,
Öfverste *J. G. Richert*,
Grosshandlaren *Johan Edvard Kjellberg*,
Ingenjör *Gustaf Gagner*,
» *Jokob Herman Johansson*,
Teknologen *Hjalmar Emanuel Julin*.

Dessutom hafva 7 ledamöter under samma tid utträdt ur Föreningen.

Stadgad årlig afgift har erlagts af 1,211 ledamöter, nämligen 194 af Första och 1,017 af Andra Sektionen, hvarjämte årsafgift för all framtid erlagts af 5 ledamöter. Antalet ledamöter, som erlagt årsafgift för all framtid, utgör för närvarande 30.

Inom Föreningen har under året hållits 87 sammanträden, nämligen:

2 allmänna möten, 18 sammanträden inom Första Sektionen, 16 inom Andra Sektionen, af hvilka 6 klubbssammanträden och 2 extra sammanträden, samt 51 sammanträden inom fackafdelningarne, sålunda fördelade:

fackafdelningen för *Mekanik*: 7 sammanträden;
» » *Elektroteknik*: 8 sammanträden;
» » *Husbyggnadskonst*: 16 sammanträden, af hvilka ett gemensamt med fackafdelningen för *Väg- och Vattenbyggnadskonst*;
» » *Väg- och Vattenbyggnadskonst*: 8 sammanträden, af hvilka ett extra och ett gemensamt med fackafdelningen för *Husbyggnadskonst*;
Fackafdelningen för *Kemi och Bergsvetenskap*: 10 sammanträden, af hvilka ett extra;
» » *Teknisk undervisning* 2 sammantr.

Under året har Styrelsen utdelat *Polhemsmedaljen* i guld till Ingenjörerna *J. Gust. Richert* och *Ernst Danielson* för af dem, med anledning af den af Styrelsen under år 1894 utlysta täflan om *Polhemspriset*, författade förtjänstfulla originalafhandlingar: »Om kloakledningars dimensioner

och lutningsförhållanden», af *Richert*, och »*Grafisk teori för beräkning af induktiva flerfasmatorer*», af *Danielson*.

* * *

Från *Mr. Elmer L. Corthell*, *New-York*, hade ingått en skrivelse med förslag till bildande af en internationel förening för ingenjörer och arkitekter och med anhållan om Sv. Teknologföreningens yttrande i frågan.

Sedan ärendet blifvit inom Andra Sektionen behandladt, och Sektionen därvid beslutit att för sin del afstyrka förslaget, har Styrelsen i öfverensstämmelse med nämnde beslut aflåtit en svarsskrivelse till förslagsställaren.

Från Första Sektionen hade inkommit en skrivelse med anhållan, att Styrelsen ville förmedla befordrandet af en af Sektionen uppsatt och till *K. Tekniska Högskolans Lärarekollegium* ställd skrivelse, rörande af Sektionen uppsatt förslag till ändrade anordningar vid ritundervisningen å *K. Tekn. Högskolan*.

Nämnde skrivelse har af Styrelsen remitterats till de resp. fackafdelningarne, och torde deras utlåtande i frågan inom kort vara att förvänta.

* * *

Inom Andra Sektionen hafva under året vidtomfattande arbeten ägt rum, så väl kommittéarbeten som diskussioner, vid ordinarie och extra sammankomster, med anledning af skrivelser från *K. Kommersekollegium*, med anhållan om Sv. Teknologföreningens yttrande öfver inom *K. Civildepartementet* upprättade, tvänne lagförslag, näml. till *kontroll å ångpannor* samt till förändrade bestämmelser rörande *tillverkning, försäljning, vård och transport af sprängämnen*. Sedan Sektionens kommitterade underkastat de resp. förslagen en genomgående granskning och, med i hufvudsak ogillande af nämnde förslag, upprättat nya förslag och hänskjutit desamma till Sektionen med anhållan om godkännande af desamma såsom Sv. Teknologföreningens förslag till lag i de berörda frågorna, företogs ärendena till behandling inom Sektionen vid flere på hvarandra följande sammanträden, och beslöt Sektionen att med några mindre förändringar godkänna de resp. kommitterades sålunda upgjorda förslag.

Enligt Sektionens önskan har Styrelsen till *K. Kommersekollegium* öfverlämnat nämnde förslag, såsom Sv. Teknologföreningens yttrande i de resp. frågorna, samt därjämte bifogat, hvad beträffar frågan om ångpannekontrollen, de från *Tekniska Samfundet*, *Skånska Ingenjörklubben* och *Norrköpings Ingenjörsklubb* (nuv. *Norrköpings Polytekniska Förening*) inkomna yttrandena i ärendet.

* * *

Från vid teknikermötet i *Göteborg* 1891 utsedde kommitterade hade till Styrelsen inkommit ett förslag till bildande af »*Svenska Tekniska Föreningarnas Förbund*» jämte förslag till stadgar för nämnde Förbund. Sedan frågan blifvit remitterad till Andra Sektionen samt behandlad af dess kommitterade, beslöt Sektionen, i enl. med kommitterades förslag, att afslå anbudet att ingå i »*Svenska Tekniska Föreningarnas Förbund*», äfvensom att afstyrka bildandet af nämnde Förbund.

Sedan frågan därefter blifvit behandlad vid allmänna mötet i *November*, blef Föreningens beslut i öfverensstäm-

melse med Sektionens, och har Styrelsen på grund häraf aflåtit en skrivelse till kommitterade i öfverensstämmelse med nämnde beslut.

I samband med behandlingen af förslaget till bildande af »*Svenska Tekniska Föreningarnas Förbund*» hade Andra Sektionens kommitterade uppgjort ett förslag till samarbete mellan landets tekniska föreningar, hvilket af Sektionen antagits och remitterats till Styrelsen, som, efter att hafva underkastat nämnde förslag en granskning och därvid funnit sig föranlåten föreslå vissa förändringar, återremitterat frågan till Sektionen, med anhållan att Sektionen ville godkänna de sålunda af Styrelsen föreslagna förändringarne.

Från Sv. Slöjdföreningen hade ingått en skrivelse med anhållan, att Sv. Teknologföreningen ville yttra sig rörande frågan om *behovet af mönsterskydd* och inkomma med yttrande för att bifogas en underdånig framställning till *Kgl. Maj:t* om nådig proposition i ämnet. Sedan frågan blifvit remitterad till Andra Sektionen, har Sektionen hänskjutit densamma till en kommitté, som f. n. har frågan under behandling.

* * *

Sedan med 1895 års utgång *Teknisk Tidskrift* utkommit i 25 årgångar, beslöt Styrelsen, att dess 25-åriga tillvaro skulle högtidliggöras genom utgifvande af en extra publikation i början af år 1896, och har nämnde beslut satts i verkställighet genom det till det instundande *Marsmötet* utkommande extra häftet.

Till Styrelsen hade inkommit en skrivelse från fackafdelningen för *Husbyggnadskonst*, med begäran att Styrel-

sen ville anhålla om öfriga tekniska föreningars och samfunds i riket yttrande angående af fackafdelningarne för *Husbyggnadskonst* och *Väg- och Vattenbyggnadskonst* gemensamt uppgjort förslag till »*normalbestämmelser vid tegelleveranser*», och har Styrelsen på grund häraf remitterat frågan till *Tekniska Samfundet*, *Skånska Ingenjörklubben*, *Norrköpings Polytekniska Förening*, *Stockholms Byggnadsförening*, *Tekniska Föreningen i Jönköping*, *Tekniska Föreningen i Eskilstuna* och *Byggmästareföreningen i Göteborg*, med anhållan om yttrande i frågan.

Ett af lektor *Hoffstedt* inom Andra Sektionen väckt och från Sektionen till Styrelsen remitteradt förslag om utfärdande af inbjudning till ett allmänt teknikermöte under utställningen i *Stockholm* 1897, har af Styrelsen tagits under behandling, och sedan Styrelsen beslutit, att inbjudning skulle utfärdas till ett allmänt skandinaviskt teknikermöte och hänskjutit frågan till *Förvaltningsutskottet* att ensamt eller i samarbete med utomstående söka sätta nämnde beslut i verket, har på grund häraf *Utskottet* med sig associerat för frågans lösning lämpliga personer, medlemmar inom Föreningen, och är det sålunda förstärkte *Förvaltningsutskottet* f. n. sysselsatt med arbetet för frågans realiserande.

Inom Andra Sektionen har under året tillsatts en kommitté för behandling af väckt förslag att insända skrivelse till *Kgl. Maj:t* rörande inrättandet af en *Teknisk administrativ myndighet*, och är nämnde kommitté fortfarande sysselsatt med denna frågas behandling.

Fackafdelningen för *Väg- och Vattenbyggnadskonst* har under året slutbehandlat frågan om »*tekniska bestämmelser för anläggning och drift af enskilda järnvägar*», och har

Föreningens ekonomiska ställning år 1895.

den 1 Januari		Tillgångar.		den 31 December		Skulder.		den 31 December	
245 78		Kassabehållning	1 428 88	19 012 52	Byggnadsfonden	20 257 96			
4 422 57		Innestående i banker	8 192 21	1 500 —	Reservfonden	2 500 —			
19 661 25	24 329 60	Obligationer	19 661 25	2 324 —	Polhemsfonden	4 000 —			
	3 751 05	Diverse fordringar		2 070 —	Sandellska fonden	2 142 45			
10 744 68		Inventarier	11 181 88	2 474 51	Byggnadssamf. donationsf. ...	2 462 56	31 362 97		
2 500 —		Bibliotek	2 500 —		Diverse skulder	1 079 86			
1 385 29	14 631 07	Förlag af böcker	1 503 07	15 184 95	Allmänna fonden	14 322 67	15 402 52		
Sa Kr. 42 711 72			Sa Kr. 46 765 50		Sa Kr. 42 711 72		Sa Kr. 46 765 50		

Föreningens inkomster och utgifter år 1895.

Inkomster.		Utgifter.		
Inträdesafgifter	1 160 —	Hyra och omkostnader för lokalen	4 936 78	
Terminsafgifter	2 512 50	Kommitteomkostnader	1 176 25	
Årsafgifter	14 560 —	Diverse omkostnader	3 492 50	9 605 68
Teknisk Tidskrift: offentliga anslag	3 000 —	Teknisk Tidskrift: Papper och tryckningskostnader	12 077 13	
prenumeration	2 218 46	Ritningar och planscher	2 655 50	
annonser	14 241 81	Författararfonden	1 778 90	
Årsafgifter för all framtid	1 000 —	Redaktionsomkostnader	5 862 23	
Polhemsfonden	2 000 —	Expeditionsomkostnader	3 726 21	26 099 97
Räntor	1 050 64	Öfriga utgifter	625 26	
Förlag af böcker (vinst)	396 78	Afskrifningar	2 465 76	3 091 01
Varukonto	220 40	Fondernas ökning: Byggnadsfonden	1 245 44	
Från fonderna disponerade medel	753 91	Öfriga fonder	3 072 45	4 317 89
Sa Kr. 43 114 50		Sa Kr. 43 114 50		

Stockholm i Februari 1896.

Gottfr. Boberg.

J. O. T. Örtenblad.

Granskad och rätt befunden.

Inge Pettersson.

K. Y. Zacco.

Johannes Lindbeck.

det af fackafdelningen sålunda uppgjorda förslaget utkommit från trycket, å Svenska Teknologföreningens förlag.

Den på initiativ af fackafdelningen för mekanik bildade kommittén, bestående af medlemmar af fackafdelningen samt delegerade från Tekniska Samfundet och Norrköpings Polytekniska Förening, med uppdrag att utarbета stadgar och ordningsregler för en privat ångpanneförening, omfattande mellersta Sverige, har under året haft sammanträden, och torde deras utlåtande i frågan inom kort vara att förvänta.

Föreningens förlag af böcker har under året ökat med ofvannämnda »Tekniska bestämmelser för anläggning och drift af enskilda järnvägar», utarbetade inom Sv. Teknologföreningens fackafdelning för Väg- och Vattenbyggnadskonst.

Slutligen har Styrelsen att med tacksamhet erkänna en under året mottagen gåfva af 2,000 kr., som af en främjare af Föreningens väl skänkts till Polhemsfonden.

Beträffande Föreningens ekonomi hänvisas till närslutna tablåer såväl öfver Föreningens ekonomiska ställning vid årets början och slut som ock öfver Föreningens inkomster och utgifter under år 1895. Af dessa tablåer framgår, att Föreningens kapital, trots gjorda afskrifningar af intill närmare 2,500 kronor, ökat med något öfver 4,000 kronor, och uppgick vid årets slut till 46,765 kronor 50 öre. Den nyssnämnda ökningen har hufvudsakligen varit beroende på dels den ofvannämnda värderika gåfvan till Polhemsfonden af 2,000 kronor, och dels af influtna årsafgifter för all framtid, uppgående till ett belopp af 1,000 kronor. Rörande Föreningens inkomster, så hafva dessa beträffande termins- och årsafgifter med 1,172 kronor 50 öre öfverstigit de beräknade, men i öfrigt öfverensstämt med de i budgeten antagna. De allmänna utgifterna hafva icke öfverskridit de fastställda beloppen, och utgifterna för Teknisk Tidskrift hafva underskridit de beräknade med 200 kronor. Däremot har Föreningen fått vidkännas en ganska kännbar utgift, nämligen af nära 1,200 kronor för kommittéarbeten i och för utarbetandet af ofvannämnde förslag till ångpannelag och sprängämnesförordning.

Stockholm den 12 Mars 1896.

Styrelsen.

Vidare upplästes följande revisionsberättelse:

Till Svenska Teknologföreningen.

Undertecknade, som af Svenska Teknologföreningens allmänna möte den 29 sistlidne November blefvo utsedda att granska Föreningens förvaltning och räkenskaper under år 1895 få härmed, efter fullgjort uppdrag, afgifva följande

Revisionsberättelse.

Föreningens inkomster och utgifter under år 1895 hafva uppgått till de belopp, som angivas i den styrelsens årsberättelse bifogade tablån, hvilken vi granskat och funnit till alla delar riktig.

I den af Föreningen fastställda inkomst- och utgiftsstaten upptogs förslagsvis inkomsterna till 37,800 kr. och utgifterna till samma belopp. I verkligheten ha inkomsterna uppgått till 43,114 kr. 50 öre. Af dessa äro dock 1,000 kr. ledamotsafgifter för all framtid och 2,000 kr. en gåfva till Polhemsfonden. Utgifterna ha uppgått till 40,648

kr. 74 öre. För öfverskottet hafva afskrifningar gjorts med tillsammans 2,465 kr. 76 öre.

Årets kommittéarbeten ha i stor omfattning varit egnade Föreningens yttre verksamhet och i följd däraf ha omkostnaderna för dessa arbeten stigit till afsevärda belopp. Under antagande af Föreningens fortsatta utveckling i detta som i öfriga hänseenden anse vi oss böra förorda, att för framtiden i staten upptages ett lämpligt belopp såsom anslag till kommittéomkostnader.

Föreningens fonder ha under året ökat

byggnadsfonden med	1,245 kr. 44 öre
reservfonden med	1,000 » — »
Polhemsfonden med	1,676 » — »
och Sandellska fonden med	72 » 45 »

Byggnadssamfundets donationsfond har under året minskats med 11 kr. 95 öre.

Föreningens inventarier och bibliotek äro bokförda till låga belopp.

Föreningens samtliga räkenskaper äro förda med ordning och omsorg och äro vederbörligen försedda med verifikationer.

De Föreningens värdehandlingar, som förvaras i Stockholms inteckningsgarantiaktiebolags kassahalf, hafva vi denna dag inventerat och funnit i vederbörlig ordning.

Vid omedelbart därefter verkställd kassainventering, efter inhämtad uppgift om bankbehållningen, har kassan befunnits öfverensstämma med räkenskaperna till denna dag.

De i Föreningens vård befintliga kapitalförsäkringsböckerna N:o 118,102 och 118,103 och lifränteboken N:o 508 — af hvilka den förstnämnda med revisionsärets utgång förfallit till utbetalning — funnos förvarade i ofvannämnda kassahalf.

På grund af hvad ofvan blifvit anfördt, och då under revisionen ingen anledning till anmärkning förekommit mot vare sig styrelsens förvaltning eller räkenskapernas förande, finna vi oss föranlättna tillstyrka Föreningen att bevilja styrelsen full ansvarsfrihet för förvaltningen under det gångna året och vilja vi i sammanhang därmed erinra om det betydande arbete och den omtänka, som till Föreningens fromma egnats henne af styrelse och tjänstemän.

Stockholm den 20 Mars 1896.

K. Y. Zacco.

Inge Pettersson.

Johannes Lindbeck.

I enlighet med revisorernas tillstyrkan beviljades, på därom af mötets ordförande gjord framställan, styrelsen full och tacksam decharge för 1895 års förvaltning af föreningens angelägenheter.

Därefter upptogs till behandling ett väckt förslag till ändring af §§ 6 och 8 af föreningens stadgar samt, i sammanhang därmed, af § 2 i ordningsreglerna, och hvilket förslag blifvit af styrelsen tillstyrkt.

Förslaget, som gick ut på, att ordet *fackafdelning* skulle utbytas mot *afdelning* vid benämningen af Andra Sektionens olika afdelningar, blef efter verkställd votering af Föreningen antaget.

Styrelsens ordförande, öfveringenjör Ahlsell, redogjorde därpå i ett längre anförande för Teknisk Tidskrifts grundande och utveckling med anledning af dess 25-åriga tillvaro, hvarvid han särskildt vidrörde det omfattande och förtjänstfulla arbete, som för Tidskriften utträttats af dess grundare och hufvudredaktör under de första 22 åren, lektor

Wilhelm Hoffstedt. Sedan han därefter vidare redogjort för utvecklingen af Tidskriften under dess senare skede och det arbete, som under dessa år utträttats, uttalade han å Föreningens vägnar ett tack till alla dem, som medverkat till resultatet af detta arbete, hvarpå det församlade mötet, på förslag af föredraganden, hälsade Tidskriftens förutvarande och nuvarande hufvudredaktörer, hrr *Hoffstedt, Waurinsky* och *Borgstedt*, hvilka voro närvarande.

Med anledning af det till mötet utkomna *Extra häftet* af Teknisk Tidskrift hade en medlem af Föreningen, ingenjören vid Stockholms gasverk *Inge Pettersson*, strängt sin lyra, och uppläste herr Ahlsell, i samband med sitt ofvannämnda anförande, de af honom författade, högstämde verserna, som återgifvas här nedan, och till hvilka motivet tagits af titelplanschen till extrahäftet.

Denna titelplansch, som på ett konstnärligt sätt utförts af arkitekten *Bror Almquist*, framställer i förgrunden en kvinnogestalt, som vid foten af konstens och vetenskapens träd sitter djupt begrundande öfver häfderna, i fonden en uppgående sol bakom konturen af byggnader och industriella anläggningar, det hela omgifvet af en frodig grönska med gyllene blommor och frukter, som uppspirat från en ursprungligen karg jordmån. I löfverket äro inramade sköldar med emblem, representerande de olika vetenskapsgränarne, som tidskriften omfattar.

I samband härmed må nämnas, att omslaget på ett synnerligen förtjänstfullt sätt tryckts i flere färger och därjämte välvilligt bekostats af Generalstabens Litografiska anstalt, som under en lång följd af år utfört och fortfarande utför allt illustrationsarbete för Tidskriften.

De ofvan omnämnda verserna hafva följande lydelse:

Trädet knoppas.

(Vid Teknisk Tidskrifts tjugufemårsfest.)

*Odlarlynned lade en gång ned
i den grunda myllan på en hed
fröet till ett träd med lummig krona
och höll troget vid den tanken fast,
att hvad jorden i sin karghet brast
kunde villig idoghet försona.*

*Fröet grodde under vänlig vård,
och ur mark, som förr var torr och hård,
spirade en dag en grön förhoppning.
Plantan växte med hvar dag, som kom,
vardt en kraftig telning småningom
och står nu som träd i vacker knoppning.*

*Du, som minnes fordom detta träd,
du, som såg det såsom telning späd
och kanhända såg, när fröet såddes,
tälj oss du, hvad möda odlarn haft,
hvad han offrat af sin bästa kraft,
innan målet för hans sträfvan nåddes.*

*Du, som innan detta mål han vann,
ledd af samma tro och lit som han,
hjälpamt räckte arbetsföra händer,
tälj oss du, hvad tidig stund och sen
där har brutits molighetens sten,
där nu roten sina tågor sänder.*

*Du, som gaf ett själfnöjdt besked,
att ej odling lönar på en hed,
att af sådden intet var att hoppas,
bøj dig nu för kraft, som bragt åstad,
att hoart är gaf saftigare blad,
och att nu den unga grenen knoppas.*

*Fordra icke söderns rika prakt
af den odling, som med viljans makt
dragits upp i skuggig bygd i norden,
gläds i stället, att den stam blir stark,
som drar näring ur en stenig mark,
gläds att den växt upp ur fosterjorden.*

*Enig sträfvan, enig arbetslust
redde jorden, redde växten must, —
så vardt verklighet, hvad odlarn hoppats.
Han, som en gång lade fröet ned,
han, som hoarje årsrings vidd följt med,
han har hedern af, att trädet knoppats.*

*Unga släkte, som skall taga arf
af ett snart förgånget tidevarf
och en dag skall rycka upp i ledet,
mins, att trädet kräfver mycken id,
mins, att kronan skall bli rik och vid.
Unga släkte, ägna vård åt trädet!*

* * *

Med anledning af det i styrelsens berättelse förekommande tillkännagifvandet, att under förlidet år en främjare af Föreningens väl, som vill vara okänd, skänkt 2 000 kr. till Polhemsfonden, beslöts, på förslag af mötets ordförande, att taga till protokollet Föreningens djupt kända tacksamhet för nämnda gåfva.

Ordföranden tillkännagaf därefter, att det meromnämnda *Extra häftet* af Teknisk Tidskrift, som med talrika illustrationer i en samling uppsatser, författade af framstående fackmän å de skilda områdena, behandlar teknikens, industriens och byggnadskonstens utveckling under de sista 25 åren, nu föreligger i tryck och finnes till salu till ett pris af 1 kr. pr ex.

Slutligen lämnades af ingenjör *W. Dahlgren* »några tekniska meddelanden från Hamburg», hvarvid han redogjorde för rådhusbyggnaden, den omfattande elektriska spårvägsanläggningen, frihamnen, diverse hisskonstruktioner m. m.

* * *

Mötet var besökt af öfver 100 personer, och sedan den officiella delen af detsamma var avslutad, intogs gemensam supé, hvarefter ett angenämt samkväm vidtog, som utvecklade sig till en fest för Teknisk Tidskrift med anledning af dess 25-års jubileum, och hvarvid skåltalen följde tätt på hvarandra och funno uttryck i ett tack till alla, som medverkat till det nu avslutade kvartssekelsarbetet, och i en förhoppning om en alljämt fortgående utveckling af Teknisk Tidskrift.

Äfven för denna del af aftonen hade en medlem af Föreningen, maskinkonstruktören vid Bergsund, ingenjör *T. Thelander*, strängt sin lyra och i ett humoristiskt an-